A°. 1850. N°. 237.

Opregte Maandagsche

HAARLEMSCHE COURANT

van 7 October.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: ƒ 5 in de drie maanden.

FRANKFORT, 3 October.

[*Uit bijzondere brieven.*] Naar men verneemt, heeft het keur-hessische ministerie reeds geantwoord op de pruissische nota's, bepaaldelijk op die van den heer *v. Radowitz*, en wel in den geest van de vroeger met de Bonds-vergadering gehoudene beraadslagingen. — De hanoversche Bonds-gezant *Detmold* is gisteren naar Hanover vertrokken, doch wordt binnen weinige dagen hier terug verwacht. Zijne reis staat ongetwijfeld met de keurhessische zaken in verband.

In de Wetgevende Vergadering van deze Vrijstad begint heden de beraadslaging over de tweede lezing van het ontwerp der nieuwe Constitutie. — Onder de hand wordt de burgerij aangespoord, om zich tegen die verordening te verklaren. Men verwacht, dat de democratische partij tegen dat ontwerp zal stemmen, en in dit geval is de verwerping vrij zeker. De Senaat zou, naar men meent, niet ongaarne dergelijken uitslag zien.

HAMBURG, 3 October.

Het ontbreekt altijd aan naauwkeurige berigten, omtrent de vorderingen der Holsteiners bij den aanval op Friedrichstadt. Deze sterkte wordt steeds belegerd en is werkelijk den 1sten October door de Holsteiners beschoten. Men verzekert wel, dat de Denen op zekere voorwaarden de overgave hebben aangeboden; doch iets stelligs is daarvan niet gebleken. De laatste berigten houden in, dat de stand der zaken nog weinig veranderd is; — dat Friedrichstadt slechts van éene zijde is aangevallen; — dat de in die stad gelegerde Denen met hun hoofdleger in dadelijk verband zijn gebleven; — dat dit hoofdleger nog geene pogingen heeft aangewend om de stad te ontzetten, en dat de generaal *Willisen*, met het gros van het holsteinsche leger, nog altijd bij Helligstäd geposteerd is, ten einde elke poging der Denen, om de belegering te doen opbreken, te verijdelen.

Wat betreft Tönningen, aan den mond van de Eider, deze plaats schijnt beurtelings door Denen en Holsteiners te zijn bezet. Het laatste berigt houdt in, dat de Denen daar meester zijn gebleven.

— Gelijk gemeld is, hebben de Holsteiners den eersten October een algemeenen aanval op de deensche positien in en bij Friederichstadt ondernomen. Men heeft van de holsteinsche zijde nog geene officiële berigten, nopens hetgeen in den loop van dien dag heeft plaats gehad; doch, naar de algemeene geruchten te oordeelen, is die aanval niet gelukt, en zijn de Holsteiners op meer dan een punt afgeslagen. Des ochtends vroeg hebben de Holsteiners het gevecht begonnen; doch zoo men meldt, hebben de Denen al dadelijk een uitval uit Friedrichstadt ondernomen, bij welken zij hunne vijanden weder gedeeltelijk over de Eider zouden hebben teruggedreven, terwijl het de holsteinsche kanonneersloepen niet dan met moeite kon gelukken, om de den 30sten vermeesterde buitenwerken, die zij van ter zijde met zwaar geschut konden bestrijken, te behouden.

Tegelijker tijd hebben de Denen uit Husum een aanval ondernomen op het door de Holsteiners bij verrassing vermeesterde Tönningen, en is het hun gelukt, om dien dag weder meester van de genoemde stad te worden. Dit heeft echter kort geduurd, want voor het middag was, waren de Holsteiners met versterking teruggekomen, en hadden zij op nieuw de gemelde stad op de Denen heroverd. [Dit moet den eersten hebben plaats gehad, doch, volgens de jongste berigten zouden de Denen op hunne beurt de Holsteiners weder van daar hebben verdreven.]

Vervolgens moeten de Duitschers den eersten in den loop van den ochtend het bombardement van Friedrichstadt hebben hervat, doch met weinig goed gevolg, ter zake van den te grooten afstand: derwijze, dat de aldaar bevelvoerende gewezen fransche kolonel *Latour-du-Pin* het vuur zijner vijanden slechts flaauw had beantwoord. Geruchten, als of de Denen, in die stad geposteerd, een wapenstilstand van drie dagen, of een vrijen aftogt, hadden verlangd, zijn geenszins bevestigd.

[Bovenstaande bijzonderheden schijnen geenszins van eene den Holsteiners gunstige zijde afkomstig te zijn, en dus niet onvoorwaardelijk voor waarheid aantenemen: doch men mag het er voor houden, dat ook op den 2den October de aanval op den regter-vleugel van het deensche leger nog geenszins was gelukt.]

VAN DEN RIJN, 4 October.

Gisteren is te Darmstadt een groothertogelijk besluit bekend gemaakt, waarbij, onder bedreiging van gevangenisstraf, alle staatkundige vereenigingen en genootschappen in het groothertogdom Hessen verboden worden, alsmede het deelnemen aan buitenlandsche staatkundige vereenigingen.

In Beijeren zijn de ingezetenen van wege het hoogbestuur ernstig gewaarschuwd tegen de woelingen van de revolutionaire partij, in 't bijzonder tegen de verspreiding van oproerige geschriften.

De badensche Regering heeft zich bij het Bewind van Zwitserland beklaagd, dat in den laatsten tijd, ondanks de daartegen uitgevaardigde verordeningen, zich weder een aantal staatkundige vlugtelingen aan de grenzen van het groothertogdom vereenigd hebben. Dientengevolge is last gegeven, om de bedoelde vlugtelingen weder naar het binnenland van het Eedgenootschap te doen vertrekken.

— Den 4den dezer zal de Wetgevende Vergadering van Wurtemberg te Stutgart buitengewoon bijeenkomen, om te beraadslagen over eene herziening van de Constitutie.

— Te Kassel is eergisteren een besluit van den Keurvorst bekend gemaakt, waarbij de bevelhebber in die stad gemagtigd wordt tot het benoemen van eenen militairen krijgsraad, voor welken, ten gevolge van den staat van beleg, de niet tot den militairen stand behoorende personen teregtgesteld zullen worden. — In die stad heerscht veel ontevredenheid; maar het blijft er rustig.

— Het te Posen in garnizoen liggende infanterie-regiment heeft last bekomen, om zich marschvaardig te houden, ten einde naar de grenzen van Boheme te vertrekken. Naar men meldt, hebben ook andere pruissische troepen zoodanig bevel ontvangen; weshalve het schijnt, dat Pruissen bedacht is op het vereenigen van een observatie-corps aan de genoemde grenzen.

— Berigten uit Frankfort melden, dat Oostenrijk, in strijd met de tot stand gebragte overeenkomsten, zijne commissarissen bij de voorloopige centrale Bonds-commissie, als 't ware bij wijze van verlof, heeft teruggeroepen, en twee ondergeschikte ambtenaren heeft gelast, om, met de twee pruissische commissarissen, in het beleid der zaken te voorzien. Men verzekert, dat deze maatregel spoedig door het werkelijk terugroepen van al de oostenrijksche beambten, en derhalve ook van deze beide ondergeschikte ambtenaren, zal worden gevolgd, en men vermoedt, dat dit alleen alzoo is beraamd, om de archiven en de Bonds-kas in handen der oostenrijksche partij te brengen. De voorstanders der pruissische partij betoonen zich hoogst verbolgen over dit bedrijf, en beweren, dat Pruissen dit niet lijdelijk kan aanzien.

— Den 27sten Sept. is H. M. de Keizerin van Rusland, vergezeld door HH. HH. de prinsessen *Louisa* en *Maria* der Nederlanden, te Warschau aangekomen.

PARIJS, 2 October.

De gestrenge handelwijze der bewindslieden, ten aanzien van het legitimistische orgaan *l'Assemblée Nationale*, wordt geenszins algemeen goedgekeurd. Men begrijpt niet regt, waarom de Regering een dagblad in beslag laat nemen, 't welk tot de partij der orde behoort, terwijl meermalen organen, die vijandig gestemd zijn ten aanzien van het Elysée-National en eene vrij wat meer heftige taal voeren, met rust zijn gelaten. Een maatregel van dat belang moet noodwendig indruk maken; vooral wanneer dezelve, zoo als thans het geval is, voor de eerste maal wordt toegepast op een ordelievend dagblad. Het gebeurde wordt aangemerkt als een blijk van vijandigheid van de zijde van het Elysée-National tegen al de dagbladen, die zich ongunstig uitlaten over den persoon des Voorzitters of zijne tijdelijke belangen.

De hoofdbestuurder van *l'Assemblée Nationale* schijnt in 't minst niet verlegen te zijn, en rekent er op, dat hij door de regterlijke overheid zal worden vrijgesproken. — Uit hetgeen thans heeft plaats gehad meent men te moeten opmaken, dat het Elysée-National zich gestrenger ten aanzien der openbare drukpers zal betoonen, naar gelang het tijdstip nadert, waarop de heer *Lodewijk Napoleon* de waardigheid van Voorzitter der Republiek zal nederleggen.

De schrijvers van *le Bulletin de Paris* zijn in 't minst niet tevreden met het antwoord, 't welk de heer *Molé* heeft gegeven in het *Journal des Débats*. Zij beweren, dat een staatsman, als de heer *Molé*, zeer goed het hoofd van den Staat kan voorlichten omtrent belangrijke aangelegenheden, zonder van zwakheid verdacht te worden gehouden; — dat het niemand in de gedachte zal komen, in den heer *Molé* een *geheimen* en een *openbaren* raadsman te zien, en te veronderstellen, dat hij, *als volksvertegenwoordiger*, andere maatregelen zal voorslaan, dan ingeval hij *officieus* mogt worden geraadpleegd door den Voorzitter der Republiek. Zij verkondigen verder, dat zij in 't minst de bedoeling niet hebben gehad, om den heer *Molé* te beleedigen, door hem te doen voorkomen als een raadsman van *L. Napoleon*; — dat *zij* het woord „*belangeloozen* raadsman" niet hebben gebezigd, daar zij vermeenden, dat zulks van zelf sprak; — dat de dagbladen oneindige malen hetzelfde hebben gezegd van den heer *Thiers* en andere invloedrijke staatslieden, zonder dat deze openlijk daartegen zijn opgekomen. Zij houden vol, dat de heer *Molé*, hetzij hij de betrekking van minister bekleede, of niet, hetzij hij officieel, dan wel officieus worde geraadpleegd, — vaderlandsliefde genoeg bezit om den Voorzitter voortelichten, ingeval deze het noodig mogt achten hem om raad te vragen.

— Het blijkt thans met zekerheid, dat het vertrek van den gezant van Nepaul bijkans aanleiding heeft gegeven tot ernstige tooneelen. Een koetsier, die, met voorkennis van den gezant, personen van diens gevolg had gereden, eischte betaling, en sloeg de hand aan den gezant, om hem te beletten van te vertrekken, alvorens hij zijn geld had ontvangen. De gezant heeft dien koetsier een duchtigen slag met zijnen rotting toegebragt, welke zelfs tot bloedstorting aanleiding heeft gegeven. De tusschenkomst van politie-agenten is noodig geweest, om verdere gewelddadigheden te voorkomen, die waarschijnlijk zouden zijn gevolgd, vermits de gezant, in heftige gemoedsbeweging, en uit het oog verliezende waar hij zich bevond, reeds zijne sabel had gegrepen, ten einde zich zelven, volgens de gewoonte van zijn land, regt te verschaffen.

— Dezer dagen is van wege den Voorzitter *L. Napoleon* bekend gemaakt, dat voortaan niemand op het Elysée-National zal worden toegelaten, die niet vooraf heeft verzocht, ten gehoore te worden ontvangen. Het schijnt te blijken, dat vooral de ministers *Lahitte* en *Baroche* op dien maatregel hebben aangedrongen, ten einde op die wijze den vrijen toegang te beletten aan eenige dagbladschrijvers, die zich in het openbaar gesprekken veroorloofden, welke naderhand door de dagbladen werden medegedeeld als de uitdrukking der gevoelens van den Voorzitter zelven. De beide voornoemde bewindslieden zouden zelfs met hun ontslag hebben gedreigd, indien niet onverwijld aan hun verzoek voldaan werd.

— Het gematigde *Journal des Débats* behelst een zeer merkwaardig betoog over den tegenwoordigen staatkundigen toestand van Duitschland. Na zich in het breede te hebben beziggehouden met de vaderlandslievende hersenschimmen der zoogenaamde duitsche partij, komt de schrijver van dat stuk tot het navolgende besluit: „Onder die hersenschimmen is er echter éene, waarmede wij ons beter dan met al de overige konden vereenigen, omdat zij slechts aan een enkel euvel mank ging, namelijk aan dat *van tot niets te zullen leiden*, en mitsdien omdat zij, bij gebrek van eene nuttige uitwerking te zullen hebben, ten minste het voorregt had van onschadelijk te zijn. Wij hebben, met het ternederstellen van deze regelen, het oog gevestigd op een denkbeeld, 't welk reeds van eene zeer vroege dagteekening is; waarmede steeds vele beroemde staatslieden zijn ingenomen geweest, en 't welk eenmaal zelfs ingang bij de groote menigte heeft gevonden, hoewel het thans bij het volk als het ware verdrongen is door het ijdele droombeeld eener *duitsche eenheid*. Wij bedoelen dat grootsche ontwerp, ten gevolge waarvan de kleinere duitsche Staten, die Staten van zuiver duitschen oorsprong, zich onderling zouden hebben vereenigd, ten einde in evenwigt en onafhankelijk te blijven tusschen de twee overwegende groote Rijken, Oostenrijk en Pruissen.

„Wij ontveinzen geenszins, dat de meest scherpzinnige ontwerpen op het papier Pruissen en Oostenrijk nooit zullen beletten om meer stukken geschut en soldaten in het veld te brengen, dan de kleinere Staten; zelfs ingeval zij allen vereenigd te werk gaan, ooit zullen kunnen opleveren. Wij willen alleen aantoonen, dat er in Duitschland buiten eenigen twijfel een belang aanwezig is, 't welk noch het oostenrijksche, noch het pruissische belang is, en 't welk bijzonder in eenen meer beperkten nationalen zin *het duitsche belang* kan worden genoemd. Wij beweren geenszins, dat dit *derde belang* eene derde kracht is, die sterk genoeg zal worden bevonden om aan de beide overige magten het hoofd te bieden; maar wij houden alleen vol, dat de beide overige magten in oogenblikken van staatkundige crisis, zooals wij thans beleven, zich genoopt kunnen gevoelen, *om naauwkeurig het oog op die derde magt in Duitschland gevestigd te houden, en die vooral niet gering te schatten.* Dit zou voorwaar eene zonderlinge ontknooping zijn van de grootsche ontwerpen, die, in verband met eene volstrekte duitsche eenheid, zoo vele hoofden op hol hebben gebragt; maar voorzeker zou er meer vastheid en meer eensgezindheid bestaan in Duitschland, op die wijze natuurlijk verdeeld, dan in het gecentraliseerde Duitschland, hetzij het werd gebragt onder den schepter van eene der beide groote Mogendheden, hetzij men het terugvoerde onder de heerschappij dier beide Mogendheden, ten gevolge der weder-invoering en naauwkeurige naleving van het Weener-tractaat."

— Onlangs heeft in Spanje, op den weg tusschen Barcelona en Valencia, een vreesselijk ongeluk plaats gehad. Aldaar is namelijk de diligence of postwagen van eene brug gestort in eenen afgrond, ten gevolge waarvan de tien reizigers, die zich in het rijtuig bevonden, allen het leven hebben verloren, alsmede de conducteur, zijn helper, de postillon en twee veldwachters, die waren toegesneld, om, zoo mogelijk, hulp te verleenen. De diligence is geheel verbreizeld teruggevonden.

PARIJS, 3 October.

Het belangrijkste nieuws van den dag is de aankomst hier te lande van den aartsbisschop van Turin, den heer *Franzoni*. De genoemde prelaat is te Briançon, in het departement der Boven-Alpen, aangekomen, en aldaar op eene met zijne waardigheid overeenkomstige wijze ontvangen door den prefect.

Van eene zijde, die meermalen regtstreeksche berigten van het Elysée-National ontvangt, wordt medegedeeld, dat het ministerie *d'Azeglio* te Turin heeft verlangd, dat den aartsbisschop in eene fransche stad eene woonplaats mogt worden aangewezen, en te dien einde onderhandelingen heeft aangeknoopt met de bewindslieden alhier. De minister van binnenl. zaken, generaal *Lahitte*, heeft de zaak onverwijld in den raad der ministers gebragt. Het blijkt nog niet, dat er een besluit in dezen is genomen, en de prefect van het departement der Boven-Alpen heeft den aartsbisschop eene woning aangewezen, zonder de bewindslieden daarover te hebben geraadpleegd.

Van eene doorgaans goed onderrigte zijde wordt medegedeeld, dat de H. Stoel voornemens is, te antwoorden op de vonnissen, welke zijn gewezen ten laste der aartsbisschoppen van Turin en Cagliari, door het uitspreken van den banvloek over den jeugdigen sardinischen Koning en het geheele sardinische Koningrijk. Men is hier geenszins algemeen overtuigd, dat het pausselijke Bewind indedaad tot zulke maatregelen zal overgaan, en men merkt op, dat in 1848, tijdens het verblijf van den Paus te Gaëta, de banvloek is uitgesproken over de gezamenlijke Romeinsche-Staten, zonder dat dit eenigen merkwaardigen indruk heeft gemaakt.

Volgens een der te Turin uitkomende dagbladen, zijn verscheidene vertrekken in het aartsbisschoppelijke paleis te Turin verzegeld geworden, en heeft de overheid gelast, dat alleen in handen der geestelijke administratie de opbrengst der aartsbisschoppelijke eigendommen zullen worden gestort. Het doel daarvan zou namelijk zijn het behoud dier eigendommen. De geestelijke of apostolische administratie bestaat uitsluitend uit geestelijken, die bij de wet zijn belast met de administratie

der kerkelijke goederen in al de kerspelen, waar tijdelijk geen geestelijk opperhoofd aanwezig mogt zijn. De Regering kan het toezigt houden over het administratief beheer, doch mag er zich niet werkdadig mede bemoeijen.

— De Voorzitter der Republiek heeft thans het grootste gedeelte der troepen, welke de eerste militaire divisie uitmaken, bij Versailles in oogenschouw genomen. Telkenmale zijn bij die wapenschouwingen de officieren en soldaten, na groote exercitien in het vuur te hebben verrigt, op kosten van den heer *Lodewijk Napoleon* onthaald op wijn, brood, vleesch, cigaren, enz. Dit schijnt allezins te worden afgekeurd door den generaal *Changarnier*, die beweert, dat de krijgstucht noodwendig hieronder moet lijden. Reeds vroeger heeft de genoemde bevelhebber zich nadrukkelijk verklaard tegen de militaire maaltijden. Het onthalen der troepen bij Versailles stuit hem niet minder tegen de borst, en bij de laatste wapenschouwing is hij plotseling vertrokken, zoodra een begin was gemaakt met het uitdeelen van den wijn en de spijzen. Hij moet zich niet hebben ontzien, openlijk zijn misnoegen aan den dag te leggen over deze handelwijze van den Voorzitter. Dit maakt een ongunstigen indruk, en velen vreezen, dat dit weder aanleiding tot spanning zal geven tusschen den genoemden generaal en den heer *L. Napoleon*, welke niet dan nadeelige gevolgen zal kunnen hebben.

— De permanente commissie der Wetgevende Vergadering heeft heden, donderdag, als naar gewoonte eene zitting gehouden. Men heeft zich gedurende een korten tijd beziggehouden met den algemeenen toestand van Frankrijk, en is daarna, zonder iets van belang verrigt te hebben, uiteengegaan.

— De heer *de Laroche Jacquelein* is weder voor den dag gekomen met eene staatkundige verklaring, welke hij ditmaal, in den vorm eener circulaire aan zijne staatkundige vrienden, heeft doen plaatsen in het hier uitkomende, in het Engelsch geschrevene blad *Galignani's Messenger*. De genoemde Legitimist laat zich in eenigzins meer gematigde bewoordingen uit, dan in zijne vroegere verklaringen, over het nationale regt, het beroep op het volk en het beginsel der legitimiteit. Ten aanzien van het committé der vijf legitimistische gevolmagtigden is hij echter niet van gevoelen veranderd. Omtrent die heeren laat hij zich niet minder heftig dan vroeger uit.

— De laatste verklaring van den heer *de Laroche Jacquelein* houdt in, dat, vermits de circulaire van den heer *de Barthélémy* thans als officiëel erkend is door de gevolmagtigden van den graaf *de Chambord*, het noodig is, dat hij, *de L. Jacquelein*, zich verantwoorde ten aanzien van zijne handelingen. Hij zegt, dat men over het algemeen zijn voorstel, betreffende een beroep op het volk, niet heeft begrepen, en hetzelve uit dien hoofde heeft afgekeurd; — dat hij wel heeft geweten, dat de staatslieden, met welker denkwijze hij zich geenszins altijd vereenigen kon, met het vertrouwen van den graaf vereerd waren; doch niet, dat de bewuste circulaire, die velen zoo zeer heeft verontrust, aan duizenden fransche burgers was medegedeeld, alvorens dezelve door de dagbladen werd bekend gemaakt.

Verder beweert hij, dat de graaf verkeerd geraden is geworden, en dat, indien er onder de legitimistische partij verdeeldheid is ontstaan, dit geenszins aan hem moet worden geweten, maar integendeel aan de ontwerpers der meergenoemde circulaire, die zich wel gewacht hebben om hem, *de L. Jacquelein*, daarvan kennis te geven, tegelijk met de menigvuldige aanhangers van den graaf, zoo in Frankrijk, als in Duitschland, Belgie en elders. Hij zou zijnen pligt niet hebben betracht, indien hij het stilzwijgen had bewaard bij éenen aanval, die klaarblijkelijk regtstreeks tegen hem was gerigt.

De heer *de L. Jacquelein* zegt in zijne verklaring: „Het beroep op het volk, 't welk ik heb voorgesteld, was geen staatkundig beginsel, geen door mij beleden stelsel; maar integendeel niets anders dan een hulpmiddel; het kwetste niemand en maakte inbreuk op geen enkel beginsel; het verbond tot niets en was geene ontkenning der geheiligde regten der overlevering. Ieder had het volste regt om het voorstel goed- of afte keuren; maar ik heb niets geschreven of gezegd, 't welk eene aanranding van mijne staatkundige overtuiging kan regtvaardigen. Heb ik nog onlangs in de Wetgevende Vergadering het beginsel doen gelden „dat 'er tegenover het regt geen *ander regt* kan worden aangevoerd." Ik heb een einde willen maken aan den twist, die sedert zestig jaren de wereld in rep en roer brengt; ik heb geene andere bedoeling gehad, dan, zoo als ik meermalen heb verklaard, het mijne bijtedragen tot het herstel van den innigen en zoo noodzakelijken band, die de regten van het volk nauw vereenigt met de regten van den Koning. Ik moet er op aandringen, dat men niet uit het oog verlieze, dat ik, wat ook de kwade trouw moge beweren, nooit 'er op heb aangedrongen, dat men het volk liet stemmen over het beginsel der legitimiteit.

„Het beroep op het volk was geen vraagstuk, van welks beslissing het koninklijke regt afhankelijk was. Van de beslissing was alleen het lot van Frankrijk afhankelijk, 't welk thans in diepe ellende verkeert, en 't welk er openlijk voor uitkomt, dat de plaats gehad hebbende omwentelingen geenszins een gevolg zijn geweest van den vrijen wil der bevolking, of de uitdrukking der begeerte van de natie. Het monarchale beginsel bevindt op den grondslag, dat de Koning niet tegen zich zelven kan opkomen; de Koning is geenszins zijn eigen meester, maar de geheiligde bewaker en handhaver den nationale regten. Een dier regten is de erfelijkheid; ik heb dat nooit vergeten."

Ten slotte houdt de heer *de Laroche Jacquelein* nadrukkelijk vol, dat de graaf *de Chambord* de eerste zal zijn om de woorden afte keuren, welke zijne onvoorzigtige raadslieden zoo te kwader ure tot de menigte hebben gerigt.

BRUSSEL, 4 October.

Op voordragt van den minister van binnenlandsche zaken, heeft de Koning gelast, dat er eene nationale galerij zal worden opgerigt, welke uitsluitend zal bestaan uit de portretten der voorzitters van de Wetgevende Kamers, sedert het jaar 1830.

— Dezer dagen is, op zijn buitenverblijf te Wolnwe, overleden de heer *van Gobbelschroy*, die vroeger, onder de Regering van Koning *Willem I*, de betrekking heeft bekleed van minister van binnenlandsche zaken.

'SGRAVENHAGE, 4 October.

Bij kon. besluit van 25 September, is aan den heer *G. P. van Roermund*, adjunct-commies bij het depart. voor de zaken der Roomsch-Kath. Eeredienst, verleend een eervol ontslag uit die betrekking, in te gaan met den 1sten Januarij 1851, behoudens zijne aanspraak op wachtgeld, indien hij vóór dat tijdstip niet in eene andere betrekking mogt herplaatst zijn.

— De heer *Bruce*, benoemd tot gouverneur-generaal van Neerl.-Indie, is hier aangekomen.

— Tot leden van den stedelijken Raad alhier zijn heden door het kiezers-collegie verkozen de heeren dr. *W. H. Meijer* en *T. Polak Daniels*.

— In de zitting der provinciale Staten van Zuid-Holland, van heden, is over verscheidene aangelegenheden rapport uitgebragt door de daarvoor benoemde commissien; onder anderen, omtrent een adres van dijkgraven en heemraden van den polder Oud-Herkingen, houdende verzoek, dat Gedep. Staten gemagtigd zullen worden tot het uitvaardigen van dwangmaatregelen tegen de polders, die weigerachtig zijn, de jaarlijks verschuldigde contributien te betalen, en de daaruit voortvloeijende procedures te voeren voor rekening der provincie. Dit verzoek is van de hand gewezen, doch de Ged. Staten zijn gemagtigd tot het voeren van procedures, mits de polderbesturen de som deponeren, die tot bestrijding van de kosten noodig is. — Morgen zal de Vergadering weder bijeenkomen.

'SGRAVENHAGE, 5 October.

Naar men verneemt, is het ontwerp van wet op de ministeriële verantwoordelijkheid thans bij den Raad van State aanhangig. Ook is aan deze Vergadering, door den minister van binnenlandsche zaken aangeboden een ontwerp van wet, betreffende de gemeente-besturen, met eene daartoe behoorende memorie van toelichting; — welk ontwerp, met de memorie, tevens aan de provinciale Staten is of zal worden toegezonden.

HAARLEM, 5 October.

Het kies-collegie in deze stad heeft gisteren tot lid van den stedelijken Raad verkozen den heer mr. *A. A. del Court van Krimpen*.

— De provinciale Staten van Drenthe hebben, met algemeene stemmen, den heer mr. *W. H. Hofstede* bij voortduring tot hunnen griffier benoemd.

De Gedeputeerde Staten van de genoemde provincie hebben, voor zoo veel wegen en waterlossingen aangaat, het plan der scheiding van de marke van Alting en Klatering, in de gemeente Beilen, goedgekeurd.

— Bij de herstemming voor een lid der prov. Staten van Gelderland, in het district Zutphen, is als zoodanig verkozen de heer *K. J. van der Meulen*, te Brummen, met 541 stemmen. Op den heer mr *H. J. Thooft* waren 303 stemmen uitgebragt.

De baron *van Heeckeren van Enghuizen*, door de prov. Staten van Gelderland tot lid der Eerste-Kamer verkozen, heeft voor die betrekking bedankt, voornamelijk om den toestand zijner gezondheid.

— De berigten uit Londen van donderdag avond behelzen geen nieuws van eenig belang.

Den 24sten dezer zal te Delft, van wege de daar gevestigde afdeeling der Hollandsche Maatschappij van Landbouw, eene tentoonstelling van vee plaats hebben.

Blijkens de uit alle gedeelten der provincie Noord-Holland ingekomene rapporten, is aldaar de ziekte der aardappelen niet toegenomen. Men wil dit toegeschreven hebben aan het drooge weder, in de laatste weken genoten. Die meening wordt bevestigd doordat het, bij de rooijing der latere aardappelen, hier en daar is gebleken, dat op de hooge gronden de knol der vrucht minder was aangedaan dan vroeger. Op de zware kleigronden is dit echter het geval niet; zoo, bij voorbeeld, is de oogst der late aardappelen in de gemeente Beemster geheel mislukt, zoodat men die voor voeder van varkens zal bestemmen. Men heeft opgemerkt, dat de ziekte zich zelfs na het rooijen onderling aan den knol mededeelt. — De aardappelen zijn thans over het algemeen prijshoudend; doch er is reden om te vermoeden dat de markt niet buitengewoon zal stijgen, uithoofde van den uitgebreiden bouw van aardappelen in dit jaar. (*Staats Cour.*)

— In de overijsselsche gemeenten Kampen, IJsselmuiden, Grafhorst, Zwollerkerspel en Ambt Vollenhoven blijft de besmettelijke longziekte bij voortduring heerschen, en dezer dagen heeft zij zich ook in de gemeenten Raalte en Heino geopenbaard. „Wanneer wij nagaan (dus leest men in de *Zwolsche Cour.* bij de mededeeling daarvan) dat alleen gedurende dezen zomer, op de algemeene stads-weiden te Kampen, reeds meer dan honderd koeijen aan deze ziekte zijn gestorven, behalve nog wat door particulieren, zoo als Kamper-Eilander boeren, is verloren, en dat onder IJsselmuiden een veehouder gedurende dezen zomer reeds vijf en dertig runderen zijn afgestorven, kan men zich een denkbeeld maken van de aanzienlijke verliezen, welke ons nationaal vermogen aanhoudend door deze ramp ondergaat. — Bij de op handen zijnde veemarkten, vindt deze vernielende veeziekte, die niet alleen aan de welvaart van den landman knaagt, maar op de deugdelijkheid der bestaande veerassen ook nog zulk eenen hoogst nadeeligen invloed uitoefent, wederom eene ruime gelegenheid tot hare verbreiding. Inzonderheid is dit thans het geval, nu deze zaak in vele streken als het ware bandeloos en geheel aan zich zelve wordt overgelaten, er zelfs geen toezigt op de veemarkten meer bestaat, en men thans ook niet zoo goed als vroeger met het voorkomen der ziekte in haren geheelen omvang bekend raakt."

Zeer ernstig wordt, in dezen stand van zaken, aangedrongen op het afzonderen van de zieke of verdachte runderen; op het handhaven van de daaromtrent bestaande verordeningen, en op het nemen van algemeene maatregelen tot wering van de gemelde ziekte.

— Uit een voorloopig verslag wegens den oogst van 1850 in de provincie Zeeland blijkt hoofdzakelijk het volgende:

De herfstbeploeging der landerijen had in den nazomer van 1849 onder vrij gunstige omstandigheden plaats, ofschoon zij, ten gevolge der in de maand October veelvuldig gevallene regens, eenigzins later dan gewoonlijk inviel. Het gewas der tarwe werd wederom in de gewone hoeveelheid gezaaid, kwam algemeen goed op, en vertoonde zich, met uitzondering van enkele stukken, die door de slakken gekweld werden, gezond en krachtig; — terwijl de winter, die overigens nog al vroegtijdig en streng inviel, daaraan geringe schade toebragt. Ook de overige wintervruchten stonden van den aanvang af voordeelig en schenen weinig letsel van de koude te ondervinden, ofschoon het dikwerf afwisselende winterweer het tegendeel deed veronderstellen; alleen het koolzaad, en vooral het vroeg gezaaide, had zigtbaar geleden, en zonder eene buitengewone ontwikkeling tijdens den bloeitijd, kon men daarvan geen gunstig product verwachten.

De zomervruchten, waarvan de zaaijing op den gewonen tijd plaats had, ontwikkelden zich algemeen gunstig, en, met uitzondering van enkele streken, waar de koude voorjaarsregens nog al nadeeligen invloed uitoefenden (hetgeen vooral op lage gronden met het gewas der erwten plaats greep), beloofden halm en peulvruchten eene gewenschte opbrengst.

Ook de weidelanden hadden geenszins van den winter geleden, alleen was de ontwikkeling van het gras ten gevolge van het schale voorjaars-saizoen, eenigzins trager dan gewoonlijk, en veroorzaakte dat het vee tot in de maand Mei op de stallen moest gehouden worden; overigens herstelde zich zulks later, en leverden de weiden gedurende den zomertijd ruimschoots voedsel op.

De *tarwe* ontwikkelde zich laat, doch vertoonde eene krachtige en goedgevulde aar. De inoogsting liep allezins mede, en de landman genoot het voorregt, zijnen oogst volkomen droog inteschuren, en een, hoezeer ook niet buitengewoon ruim, nogthans deugdzaam gewas te erlangen. Over het geheel, onderstelt men, zal het beschot ruim 25 mudden per bunder bedragen, en diensvolgens iets voordeeliger dan in 1849 uitvallen.

Rogge heeft over 't algemeen meer dan de tarwe van de vorst geleden. Ofschoon de aren goed gevuld waren en het graan voldoende was, zal de opbrengst matig zijn; men schat haar slechts op 24 mudden per bunder.

Haver. Zoowel stroo als graan mogen voldoende genoemd worden. Men schat de opbrengst op 40 m. per bunder.

Gerst. De winter-gerst is over 't geheel naar wensch geslaagd. De oogsttijd was voordeelig en het gedorschen graan voldoende. De opbrengst wordt op 60 m. per bunder gerekend. — Ook de zomergarst is vrij goed uitgevallen, en zal ongeveer 40 mud per bund. afwerpen.

Koolzaad heeft van de vorst geleden, en ofschoon de bloem gezond en krachtig was, bleef de peulzetting gering. De dorschtijd viel ongunstig uit. Algemeen is dan ook de opbrengst zeer matig. Gemiddeld kan het beschot slechts op 20 m. p. b. gerekend worden.

Paarden- en duivenboonen. Ofschoon de groei krachtig was, de bloeitijd gunstig uitviel en de peulzetting naar wensch geschiedde, zijn echter de peulen weinig gevuld, en is het graan, hoewel van goede hoedanigheid, kleiner van stuk dan gewoonlijk. De opbrengst kan dientengevolge niet hooger dan 30 m. p. b. geschat worden.

Witteboonen. De peulzetting liet veel te wenschen over; het graan is veelal klein van stuk. De waarschijnlijke opbrengst is 20 m. p. b.

Erwten. De goede vooruitzigten werden in Julij plotseling verijdeld; zwermen van bladluizen bedekten de stengels en bladeren, waardoor de groei gestremd werd. Men berekent het beschot op nauwelijks 15 m. p. b.

Boekweit wordt in Zeeland weinig verbouwd; overigens waren de daarvan ingekomen berigten gunstig, en mag men eene voldoende opbrengst verwachten.

Aardappelen werden reeds vroegtijdig uitgeplant, en stonden tot aan den bloeitijd volkomen gezond; alstoen evenwel vertoonde zich wederom de ziekte der laatstvorige jaren en binnen weinige dagen zag men het loof verdorren en geheel tot versterf overgaan, zoo zelfs dat van sommige soorten nauwelijks meer iets zigtbaar was. Omtrent het bederf der knollen en de vermoedelijke opbrengst, kan voor het oogenblik nog weinig met zekerheid vermeld worden; men acht het daarom verkieslijk, den uitslag der rooijing af te wachten.

De prijzen der granen, vooral die der zomervruchten, zijn tot hiertoe eenigzins beter dan in het vorige jaar en de landman kan ten minste wat de geldelijke opbrengst betreft, op eene misschien gunstiger uitkomst dan in 1849 rekenen; — overigens blijven hem, zoo bij den gezonden staat van den veestapel als anderzins, nog groote redenen tot tevredenheid over, en ziet hij zich aanvankelijk in staat gesteld om aan de op hem rustende verpligtingen te doen.

— Omtrent den oogst van 1850 in Noord-Braband wordt voorloopig hoofdzakelijk het volgende opgegeven:

Tarwe. Het graan is wigtig en van betere qualiteit dan in de twee vorige jaren. Er is nog weinig gedorscht, zoodat de opbrengst slechts bij gissing geraamd kan worden; men schat haar op 21 à 23 mudden per bunder. — Op de zandgronden is de opbrengst slechts 14 à 18 mudden p. b.

Rogge. Het beschot wordt op 14 à 20 m. p. b. geraamd. De qualiteit is goed.

Garst. De wintergarst is, naar quantiteit en qualiteit, middelmatig, ten gevolge van de langdurige droogte in den voorzomer. — De zomergarst is over 't algemeen redelijk geslaagd.

Boekweit heeft in de tweede helft van Augustus veel geleden door zware regens en windvlagen; de opbrengst behoort onder de redelijke, en bedraagt van 9 tot 30 mudden p. b.

Haver viel op de kleilanden zeer voldoende uit. Op de hooge zandgronden zal het beschot middelmatig zijn.

Koolzaad. Het winterzaad beantwoordde niet geheel aan de verwachting; echter is de qualiteit zeer goed en olierijk. De afkomst schat men op 18 à 25 m. p. b. — Het zomerzaad is tamelijk wel geslaagd; de opbrengst zal gemiddeld 18 m. p. b. zijn. — In de zware kleilanden is de verbouwing van het witte kanarie-zaad nog al belangrijk geweest. Dit gewas is goed gegroeid en best ingezameld, en kan wel 21 à 23 m. p. b. opleveren.

Erwten en *paardenboonen* zijn over 't algemeen beneden het middelmatige uitgevallen.

Vlas. Op de meeste oude landen is dit gewas gedeeltelijk mislukt; van de zoogenaamde nieuwe was de opbrengst middelmatig.

Meekrap. De in dit jaar geplante kiemen zijn zeer goed ontwikkeld. De twee- en drie-jarige meede is zeer goed gegroeid en heeft veel fruit voortgebragt. Men is thans met de delving begonnen, en rekent op eene middelmatige afkomst. — De prijzen zijn bij voortduring laag en bedragen *f* 40 à *f* 50 de 100 ned. ponden.

Aardappelen. Het bederf, dat zich in het laatst van Julij en het begin van Augustus weder openbaarde, is, over het geheel genomen, van ernstiger aard dan verleden jaar. Doordien dit jaar weder veel meer dan vroeger gepoot is, is er, indien het bederf niet toeneemt, voor geen gebrek te vreezen en zal er van dit gewas een genoegzame voorraad aanwezig zijn. De prijs is tot op dit oogenblik *f* 1,40 à *f* 2 per mud.

— Op de jaarmarkt, den 24sten Sept. jl. te Roden (Drenthe) gehouden, waren aangebragt 1607 paarden voor rijtuigen, 679 losse paarden, 302 veulens, 400 runderen, 1376 schapen, 499 varkens en 55 bindels drentsch vlas, van welk laatste de prijs was van *f* 2 tot *f* 2,50. Het vee was slap in prijs, en veel is niet verkocht geworden.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 5 October. Den 4den dezer zijn in Texel binnengekomen Thomson van Sunderland, Dåde en Boer, beide van Dantzig en Berendsen van Fredrikstad en uitgezeild Wikdahe op avontuur; de wind z. en z. z. o.

Den 1sten dezer is te Delfzijl lek en met andere schade binnengeloopen het schip *Goede Vrienden*, kapt. van Dijk, van Koningsbergen naar Amsterdam; moest lossen.

Den 1sten dezer is te Cuxhaven met verstopte pompen binnengeloopen het schip *Onderneming*, kapt. Karsies, van Dantzig naar Rotterdam.

Den 23sten Julij is op 35° 30' z. b. en 18° 6' o. l. gepraaid het schip *Amicitia*, kapt. Abrahamsz Jr. van Amsterdam, laatst van de Kaap de Goede Hoop naar Batavia.

Te Harlingen zijn aangekomen Baltersen, Kok, de Boer en Lovius, alle 4 van Noorwegen. Te Zoltkamp Hawkwort, J. Radwell

en J. Radwell, alle 3 van Londen, de Jonge van Engeland, Schaap van Koningsbergen naar Amsterdam als bijlegger. Te Vere Lawson van Hull. Te Vlissingen Z. M. oorlogs fregat DE PRINS VAN ORANJE, kapt. Bouricius van Curaçao en Konterman van Dantzig.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

5 *October* 1850. — 4½ *Ure.*

			van	*tot*	*gebl.*
NEDERL., Werkel. Schuld. . .	2½	pct.	56 11/16	⅞	56¾
" "	3	"	67¾	⅞	67 13/16
" "	4	"	88⅝	¾	—
Amortisatie-Syndicaat . .	3½	"	—	—	—
Handelmaatschappij . . .	4½	"	170	—	—
Oost-Indische Leening. .	4	"	—	—	—
Aand. Holl. Spoorweg.			66½	—	—
Leen. " " . .	4½	pct.	—	—	—
Aand. Rijn-Spoorweg . .	4½	"	—	—	—
FRANKRIJK, Certificaten . . .	3	"	52⅝	53	52 11/16
" . . .	5	"	89¼	cert. *Ketw. & V.*	
RUSL., Obl. Hope & C°. . . .	5	"	105⅛	—	—
" " 1828/1829,	5	"	105⅛	—	—
Certificat. " 1831/1833.	5	"	96⅛	—	—
" " 1840. . . .	4	"	88⅜	—	—
" bij Stieglitz . .	4	"	87⅞	—	—
" " " N. .	4	"	87⅞	—	—
Inschr. in Assignatiën . .	6	"	—	—	—
Certific. van " . .	6	"	—	—	—
POLEN, Aandeel. 1835, fl. 500 . .		*f*	—	—	—
Obligatiën	4	pct.	—	—	—
SPANJE, Ardoin van £ 85,	5	"	11⅝	11/16	11⅝
" " £ 510,	5	"	11¾	15/16	11 13/16
" Onb. Stukk.	5	"	—	—	—
Obligatiën	3	"	39	⅛	39
" Binnenl. . . .	3	"	34	5/16	34⅛
Passieve			—	—	—
Ardoin Coupon			8 11/16	13/16	8 11/16
OOSTENR., Oblig. bij Goll. . .	5	pct.	—	—	—
" " " . .	4	"	—	—	—
" Metalliek . .	5	"	76	⅜	—
" " N. . .	5	"	80⅝	¾	80⅝
" " . .	2½	"	40⅝	—	—
BELGIE, ...			—	—	—
Banc. Belgie	2½	pct.	47	—	—
Rothschild, ...	2½	"	47	—	—
"	4½	"	—	—	—
BRAZILIE, Geldl. 1824, £ 100	5	"	—	—	—
" " £ 200	5	"	—	—	—
PORTUGAL, Oblig. 5 pct. thans	4	"	—	—	—
"	4	"	34⅝	⅞	34⅝
Binnenlandsche à 1 conto	5	"	—	—	—
PERU, Geldl. 1849, thans . .	4½	"	—	—	—
VENEZ., Oblig. 6 pct. thans .	3	"	33¼	—	—
GRENADA, Obligatiën. £ 100	1½	"	18¼	—	£ 100
MEXICO, Oblig. 1846 £ 100 .	5	"	29⅜	9/16	29⅜
N.-AMERICA, Americ. Bank-Actiën.			—	—	—

Denemarken oblig. te Londen 3 pc. 75¼. Brazilie geldl. 1843 van £ 100 5 pc. 89. Venezuela oblig. uitgest. 12½. De 4½ Russen 95 15/16. — Beleening 2½. Prolongatie 2½.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Societeit: *Tot Nut der Obligatie-Handels.*

J. BRASKAMP, *Pres.*

De prijzen der binnenl. fondsen waren heden weder iets flaauwer. Van de buitenl. waren de belgische aangeboden; de fransche zeer flaauw; de overige almede tot meer of min lagere prijzen aangeboden.

MADRID, 28 September. De 3 pc. 35¼; 5 pc. 13¾.

WEENEN, 2 October. De 5 pc. Metall. 95⅛; Bank-actien 1161.

BERLIJN, 3 October. De 3½ pc. Schuldbr. 85¼.

FRANKFORT, 3 October. De 5 pc. Metall. 78⅞. De 2½ pc. Ned. 56½. De 3 pc. Spaansche binnenl. 34⅜.

LONDEN, 3 October. De 3 pc. gecons. reac. 96⅝ à ¾. Spanje 5 pc. 18⅝; 3 pc. 38⅝ à ⅞. Mexico 31½ à ⅝. Chili 3 pc. 63 ex div. Grenada 18⅞. Nederl. 57½ à 58.

PARIJS, 3 October. De 5 pc. renten 92 fr. 15; 3 pc. 57 fr. 15; Bank-actien 2270; 3 pc. spaansche 34⅝.

ANTWERPEN, 4 October. De 5 pc. Belgie 98⅝; 5 pc. spaansche 11½.

[In een der doodberigten, geplaatst den 2den October l. l., staat: de hoog-wel-geborene vrouwe *van Beresteyn van Maurick*, moet zijn: *Catharina Christina van Beresteyn van Maurick*, geb. *le Sueur*].

*** **EDELMOEDIGE LANDGENOOTEN!**

Op den 31sten Julij l. l. overleed in den ring van Kruiningen, classis Goes, na smartelijk lijden, een achtingswaardig predikant, nalatende drie dochters, die, zwak van gestel, met hem *alle* bronnen van haar tijdelijk bestaan verloren hebben. Zij gaan eene donkere toekomst te gemoet. De broeders van den ring, innig bewogen met haren treurigen toestand, doen beroep op uwe bekende barmhartigheid. Naast God zijn de oogen dier weezen op u geslagen; terwijl wij vertrouwen dat gij onze pogingen zult willen ondersteunen, om het lot dezer brave dochters te verzachten. — En opdat dit werk der liefde eenen gewenschten uitslag erlange hebben, op onze aanvrage, zich bereid verklaard tot dat doel mede te werken: de hoog-eerw. H. H. *H. E Vinke* en *W. Muurling*, hoogll. te Utrecht en Groningen; de wel-eerw. H. H. *E. B. Swalue*, *J. C. Vorstman*, *J. Moll*, *M. N. J. Moltzer*, *D. Pijzel*, *W. Sannes*, *L. van Haaften*, *J. S. Wor*, *P. A. C. Hugenholtz*, *H. J. van Hoorn*, *A. Slotemaker*, *W. L. van Oosterzee*, *J. Smijtegelt van der Hoek* en *H. Steenberg*, respective predikanten te Amsterdam, Rotterdam, 's Hage, Haarlem, Dordrecht, Arnhem, Nijmegen, Zwolle, Dokkum, Amersfoort, Middelburg, Goes, Bergen op Zoom en Dirksland.

De leden van den ring voornoemd:

K. J. VAN DRIEL, P. MEERBURG SNARENBERG, J. KAMERMAN, H. D. BASTIAANSE, J. F. VAN BINSBERGE, C. GILTAY en W. P. VAN ZADELHOFF.

*** **STOOMVAART TUSSCHEN**

AMSTERDAM EN DE LEMMER.

Vertrek:

Van *Amsterdam* Maandag, Woensdag en Vrijdag, 's morgens ten 7 ure.

Van *de Lemmer* Dingsdag, Donderdag en Zaturdag, 's morgens ten 10 ure.

De Correspondentie, met de *Diligence*, *Binnenboot* en *Barge*, op GRONINGEN en tusschenliggende plaatsen, vind mede op den ouden voet plaats.

STOOMVAART TUSSCHEN

AMSTERDAM EN HARLINGEN,

IN CORRESPONDENTIE MET

LEEUWARDEN EN GRONINGEN.

Vertrek:

Van *Amsterdam* Dingsdag, Donderdag en Zaturdag, 's morgens ten 7 ure.

Van *Harlingen* Woensdag, Vrijdag en Zondag, 's morgens ten 8 ure.

DE GEDEPUTEERDE STATEN VAN DE PROVINCIE NOORD-HOLLAND brengen bij deze ter kennisse van de belanghebbenden, dat de rekeningen wegens het beheer der Provinciale fondsen, over de dienst van 1846, 3de *jaargang*, over de dienst van 1847, 2de *jaargang*, en over de dienst van 1848, 1ste *jaargang*, zoo als die door de Algemeene Rekenkamer zijn opgenomen en gesloten, bij hare resolutie van den 16den September 1850, n°. 63, zoo mede de rekening van het gesticht *Meerenberg* over de dienst van 1849, ter visie zullen leggen in een der lokalen van het Provinciaal Gouvernements-gebouw te *Haarlem*, *tot den* 14*den October aanstaande* (de zondagen uitgezonderd), van des morgens 10 tot des namiddags 2 ure.

De Gedeputeerde Staten voornoemd,

VAN EWIJCK.

Haarlem, *den* 30*sten September* 1850.

Ter ordonnantie van dezelven,

H. H. RÖELL.

*** De COMMISSIE *van beheer over de* TENTOONSTELLING *van Schilderijen enz.*, *te Amsterdam*, in aanmerking nemende de klimmende belangstelling, door het Publiek betoond, heeft besloten de TENTOONSTELLING te verlengen, uiterlijk *tot en met Zondag den* 13*den October aanstaande.*

Amsterdam, 21 *September* 1850.

*** Ondertrouwd:

AMSTERDAM, 3 October 1850. Eenige kennisgeving.

P. A. SCHERMER, van *Voorschoten*, en M. E. POGGEMAN.

*** Getrouwd:

TUIJL, 2 October 1850.

H. VAN HEMERT en H. J. VAN DE GARDE.

*** Heden beviel van een' ZOON *C. P. SPRÉE*, geliefde Echtgenoot van TH. SPRÉE.

VEENWOUDEN, 1 October 1850.

*** Heden is voorspoedig van eene DOCHTER bevallen Vrouwe *D. A. OP TEN NOORT*, geboren *NEDERBURGH.*

ZUTPHEN, 3 October 1850.

*** ASSENDELFT, den 3den October 1850. Bevallen van eene welgeschapene DOCHTER *J. H. VAN HENGELAAR KAMPS.*

Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER *A. C. P. BISCHOFF*, geliefde Echtgenoote van

LOCHEM, 4 October 1850. F. E. WILLET.

*** Heden beviel vrij voorspoedig van eenen ZOON *A. J. TER KUILE*, teeder geliefde Echtgenoot van

NIEUWPOORT, den 4den October 1850. W. A. S. VERBURG, Predikant.

Algemeene kennisgeving.

*** Op den 29sten September 1850 overleed te SCHERPENISSE, Eiland *Tholen*, de Heer J. ENGELVAART, gepensioneerd Ingenieur van 's Rijks-Waterstaat, in den ouderdom van 70 jaren.

*** Heden overleed alhier, in den ouderdom van ruim zeventig jaren, Vrouwe JOHANNA GESINA KYMMELL, Weduwe Mr. *Isaäc Collard.*

ASSEN, den 2den October 1850.

*** Overleden te OOSTERBEEK, op den 2den October 1850, H. J. ROMEIJN, Wed. *Stael van Holsteijn.*

Eenige kennisgeving.

*** Op den 2den October 1850 overleed te MAASSLUIS, na een langdurig en smartelijk, doch geduldig lijden, Mejufvrouw LUCRETIA ELISABETH GROOT.

*** Na eene Echtvereeniging van slechts 4 weken overleed op heden, in den ouderdom van ruim 44 jaren, mijn geliefde Echtgenoot, WILLEM HENDRIK WYSMAN. Een noodlottig toeval maakte een einde aan zijn, voor mij en zijne 6 nog jeugdige Kinderen zoo dierbaar leven.

'sGRAVENHAGE, den 2den October 1850.

Wed. W. H. WYSMAN, JOKEL.

De *Metselaars-Affaire* zal provisioneel op denzelfden voet gecontinueerd worden.

*** Heden overleed onze geliefde Zuster en Behuwd-Zuster, JOHANNA HOELEN, in den ouderdom van zeven en vijftig jaren, na voorzien te zijn van de Genademiddelen onzer H. Kerk.

LEYDEN, 2 October 1850.

M. J. HOELEN. J. E. W. HOELEN, VISSER.

Men gelieve deze ook als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

*** Heden overleed mijne geliefde Echtgenoote, MARGO MIDDELBERGH, in den ouderdom van bijna 25 jaren, na eene gelukkige Echtvereeniging van elf maanden, een dierbaar Pand nalatende.

DEVENTER, 3 October 1850. J. W. KLOPMAN BAERSELMAN JR.

Eenige kennisgeving.

*** Op den 3den October 1850 overleed op den *Huize* PASGELD, onder *Rijswijk*, aan de gevolgen eener borstziekte, in den ouderdom van ruim 76 jaren, Vrouwe SOPHIE GUILLEMINE AILLAUD, zeer geliefde Echtgenoot van P. W. VAN DEN BOOGAART.

*** Het KINDJE, ons voor weinige dagen geschonken, nam God heden weder tot zich.

NOORDELOOS, 4 October 1850. Eenige kennisgeving.

J. P. DE KEYSER, V. D. M. L. M. DE KEYSER, KRAMER.

*** HAARLEM, 5 October 1850. De gevoeligste slag trof mij op den laten avond van den 3den dezer, door het overlijden mijner onvergetelijke Echtgenoote, AGNISA CATHARINA LAMSLAG, in den jeugdigen leeftijd van nog geen 36 jaren. Langdurig en zwaar was het lijden, dat zij met echt Christelijke onderwerping en geduld doorstond. Hare nagedachtenis zal steeds bij mij, onze beide Kinderen, hare Ouders en verdere Betrekkingen in zegenend aandenken blijven.

Deze strekt tot algemeene kennisgeving aan Vrienden en Bekenden; verzoekende van Brieven van rouwbeklag verschoond te blijven. G. W. DERX.

*** **OPROEPING VAN SCHULDEISCHERS.**

De Schuldeischers in het Faillissement van J. E. F. PLATERINK, te Haarlem, worden opgeroepen, ten einde hunne schuldvordering inteleveren en te doen verifiëren, op Zaturdag den 12den October aanstaande, des voormiddags ten 10 ure precies, in het Geregtsgebouw, in de Zijlstraat aldaar.

De Curator in voornoemd Faillissement,

WILLEKES MACDONALD.

*** **De COUPON 1 April 1849, behoorende bij de Uitgelote Amortisatie-Syndicaat 3½ %, N°. 29343, kan, tegen teruggave van het bedrag en de Advertentie-kosten, terug bekomen worden bij het Postkantoor te 's Bosch.**

*** De ondergeteekende heeft de eer aan Ouders en Voogden te berigten, dat hij den 7den October 1850 alhier eene INRIGTING van Opvoeding en Onderwijs geopend heeft. Het onderwijs zal die vakken insluiten, welke vereischt worden om de jonge lieden voor hunne volgende maatschappelijke betrekking voor te bereiden, terwijl tevens voor hunne opvoeding de naauwlettendste zorg zal aangewend worden, opdat ook deze niets te wenschen moge overig laten. P. DU BUY.

*** Op eene Kostschool, in de nabijheid van Amsterdam, verlangt men als Mede-Onderwijzer: IEMAND niet beneden de 20 jaren oud, die in de Geschiedenis en Aardrijkskunde niet onervaren is, het Fransch vlug spreekt en tevens in het onderwijs der Engelsche en Hoogduitsche Talen, zoowel als in dat der Stelkunde kan behulpzaam zijn. Men adressere zich, met *franco* Brieven, onder Letters A. Z., bij de Boekhandelaars SCHALEKAMP, VAN DE GRAMPEL en BAKKER, te Amsterdam.

*** **APOTHEKERS-BEDIENDE GEVRAAGD.**

G. J. W. KOOLEMANS BEYNEN, Apotheker te 's Gravenhage, verlangt, door vestiging van zijnen Bediende, met primo November deszelfs plaats vervangen te zien door een PERSOON van de Protestantsche Godsdienst, van goede getuigschriften voorzien, van een goed zedelijk gedrag en bekwaamheid in zijn vak.

*** *Une Demoiselle de bonne famille, du culte protestant, munie des recommandations les plus favorables, desire se replacer en qualité de* GOUVERNANTE *ou de* DAME DE COMPAGNIE, *dans une famille respectable. Elle est à même d'enseigner le Hollandais, le Français, l'Anglais, l'Allemand et les autres branches d'instruction, ainsi que le piano, le chant et le dessin. On peut avoir les meilleurs renseignemens chez la famille, qu'elle vient de quitter. s'Adresser* franco, *sous l'initiale* M., *à* MULLER FRÈRES, *Libraires à Bois-le-Duc.*

*** **ATTENTIE.**

H. A. W., te A., wordt beleefdelijk verzocht de beide BRIEVEN af te halen, die (volgens het opgegeven adres) *franco*, onder Letter W., te A. zijn opgezonden.

*** Op Zaturdag den 28sten September ll. is, bij gelegenheid der Tentoonstelling te Alkmaar, waarschijnlijk in abuis medegenomen: Een donker groene PARAPLUIE, met *Perl d'Amouren Knop.* Degene, welke dezelve bij te huis komst ontdekt mogt hebben, wordt vriendelijk verzocht dezelve optezenden aan den Heer J. VAN DER HAAGEN, in het Logement *de Toelast*, te Alkmaar.

*** *Burgemeester en Assessoren der Gemeente* ZIJPE brengen bij deze ter kennisse van het publiek, dat de jaarlijksche ALGEMEENE VEEMARKT aan de Schagerbrug dit jaar zal gehouden worden op Woensdag den 30sten dezer maand October, en noodigen alle Veehandelaren uit die Markt met hunne tegenwoordigheid te vereeren.

Zijpe, den 1*sten October* 1850.

Burgemeester en Assessoren voornoemd,

A. J. VAN DOORN.

Ter ordonnantie van dezelven,

W. VAN OS.

*** *De Commissie van Administratie over de Strafgevangenis te* WOERDEN, daartoe behoorlijk geautoriseerd, zal op Woensdag den 16den October 1850, des morgens ten tien ure, in de gewone Vergaderkamer binnen hetzelve Gesticht, behoudens nadere goedkeuring, voor den tijd van twaalf maanden, van den 1sten Januarij tot en met den 31sten December 1851, bij besloten en behoorlijk op Zegel geschreven Biljetten aanbesteden: Het leveren van de navolgende ARTIKELEN, voor die Gevangenis en voor de Kantine in dat Gesticht, als: *Rogge* en *Tarwebrood*, mitsgaders *Witbrood* voor de Zieken. *Aardappelen*, *Rund-* en *Kalfsvleesch*, *Rundvet* en *Boter*. *Schenkelvleesch*. *Gort*, *Rijst*, *geele* en *groene Erwten*. *Groenten*, waartoe hoofdzakelijk behooren: *Kool*, *Wortelen*, *Knollen of Rapen*, *Zuring*, *Seldery* en *Uijen*. *Zout*, *Peper*, *Azijn*, *Olie*, *Kaarsen*, *groene Zeep*, *Koffij* en *Cichorei*, *Zoete-* en *Karnemelk*. *Wijn* en *Bier* voor Zieken. *Zoetemelksche-* en *Komijne-Kaas* voor de Kantine. *Legstroo*. *Steenkolen* en *Turf*.

Bureaubehoeften: *Papier*, *Pennen* en *Potlooden*.

Zullende voorts, tenzelfden dage en ure, worden verpacht: De *Vuilnis* en *Mestspecien*, welke de Gevangenis te Woerden over het jaar 1851 oplevert.

Waarvan de Conditiën van Aanbesteding zullen ter lezing liggen in de gemelde Gevangenis en ter Secretarie der Stad Woerden.

Woerden, den 3*den October* 1850.

De Commissie van Administratie voornoemd,

J. DE BRAUW, Vr.

R. PALING Wz., Secretaris.

*** **RACAHOUT.**

Dit Middel, hetwelk een aangenaam, Maag- en Borstversterkend voedsel oplevert, voor zwakke en teringachtige Personen, oude lieden en diegenen, welke na doorgestane ziekten de vorige krachten willen herstellen, is *het eenige* dat door de Koninklijke Academie te Parijs en de voornaamste Geneesheeren in Frankrijk is goedgekeurd.

BORST-KOEKJES EN BORST-SIROOP

DER ARABISCHE NAFÉ.

Deze beide verzachtende Borstmiddelen, *die na onderzoek bevonden zijn volstrekt geen* OPIUM *te bevatten*, verdienen de voorkeur, daar dezelve voor alle ziekelijke Borstaandoeningen, Verkoudheden, Kinkhoest, enz., steeds met het beste gevolg gebruikt worden. Hoofd-Depôt bij den Heer *F. E. van Santen Kolff*, te Rotterdam,

bij wien men zich ter aanvraging van Depôt franco moet adresseren. Depôt bij de Heeren: *B. Adama*, te Amsterdam; *H. Kerkhoff*, in het Verkoophuis aldaar; *W. C. van Dort*, te 's Hage; *A. P. Milius*, te Utrecht.

*** Rd. SILBERRAD, Koopman en Commissionnair te London, belast zich met de Ontvangst, Inklaring bij de Douanen en Verkoop van *Bloembollen*, *Planten*, *Groenten*, *Wild*, *Gevogelte* en *allerlei Koopwaren*, ten voordeeligste van Heeren Afladers, en recommandeert zich in hunne gunst.

*** Door sterfgeval bestaat er gelegenheid om eene bloeijende TABAKS-AFFAIRE, in eene der grootste Steden van Noord-Holland, op voordeelige voorwaarden over te nemen. Brieven *franco*, onder Letts. F. H., adres de Boekhandelaars M. SCHOONEVELD en ZOON, Beurssteeg te Amsterdam.

*** Er wordt in het aangenaam gelegen Dorp Doornspijk, aan den Zuiderzeeschen Straatweg, bij de Kerk, te HUUR of te KOOP aangeboden, voor slechts 1600 Gulden: Een HUIS en TUIN; het Huis voorzien van twee Zijkamers, twee Achterkamers, Keuken, twee Kelders, enz.

De helft der Kooppenningen kan, des verkiezende, in hetzelve gevestigd blijven. Tot nadere inlichtingen vervoege men zich, in *persoon* of met *franco* Brieven, Letter J., bij J. WEDDING, Boekhandelaar te Harderwijk.

*** *Burgemeester en Wethouders der Stad* HAARLEM zullen op Donderdag den 10den October 1850, des namiddags ten 2 ure, in het openbaar verkoopen:

Twee Stalen drooge MODDER, liggende aan het Harmenjansenveld, alhier.

Waarvan de Conditiën, ter inzage van de daarbij belanghebbenden, ter Stedelijke Secretarie zullen voorliggen op alle werkdagen, van des morgens 10 tot des namiddags ten 2 ure.

*** **PUBLIEKE VERKOOPING** op dag, door het ministerie van den Notaris H. WIELAND LOS, te Klaaswaal, van 50 Bunders vijfjarig GRIENDGEWAS, staande op het Eiland den Grooten Beer, onder Oud-Beijerland, toebehoorende aan den W. E. G. Heer A. DE GIJZELAAR, te 's Hage, in Perceelen, zoo als door den Opzigter M. BOTH, te Oud-Beijerland, zal worden aangewezen, op Zaturdag 19 October 1850, 's middags 12 ure, te Oud-Beijerland, in *den Ouden Hoorn.* *Zegt het voort.*

J. FEIJE en T. SANDERS Jr., Makelaars, zullen op Maandag 14 October 1850, des avonds ten half zes ure, in het voormalig *Oudezijds Heeren-Logement*, door den Notaris A. TULL, doen verkoopen: De helft in eenen extra kapitalen, hechten, sterken en goed geconstrueerden WIND-KORENMOLEN, genaamd *DE KOE*, met deszelfs kapitale Heeren Huizinge (waarvan een gedeelte afzonderlijk is verhuurd en tot Koffijhuis is ingerigt), met Knechtswoningen en de bij den Molen behoorende Gereedschappen, staande en gelegen buiten de Haarlemmer, thans Willemspoort aan den hoek van den Hoogendijk, tegenover het Stations-gebouw van den Hollandschen IJzeren Spoorweg, N°. 1432/1433. Breeder bij Biljetten omschreven en te bezigtigen dagelijks, van 11 tot 2 ure (uitgezonderd Zondags). De Bewijzen van Eigendom en Veilconditiën zullen vier dagen vóór en op den verkoopdag, des voormiddags, ter lezing liggen bij den Notaris *Alexander Tull*, op de Oude Schans, bij de Snoekjesgracht, te Amsterdam.

De Notaris JACOBUS VERNEE, residerende te Delft, zal in het openbaar veilen en verkoopen:

N°. 1. Een fatsoenlijk, goed betimmerd, welingerigt, logeabel, hecht en sterk HUIS en ERVE, voorzien van vele behangene en onbehangene Boven- en Benedenkamers en Vertrekken, goede Keuken, Kelder, Domestiekenkamers, Droogzolder en andere Commoditeiten meer, benevens een grooten, welaangelegden en goed beplanten TUIN daarachter, aan de Noordzijde van de Vlamingstraat, in Wijk 4, N°. 172, te Delft.

N°. 2. Een hecht en sterk HUIS en ERVE, nevens het vorige, in Wijk 4, N°. 171, staande en gelegen.

N°. 3. Een dito HUIS en ERVE, staande en gelegen nevens het vorige, in Wijk 4, N°. 170.

N°. 4. Eene kapitale, hechte, sterke, bijzonder goed ingerigte en complete LEERLOOIJERIJ, met LEERTOUWERIJ, ZOUTERIJ, PAKHUIZEN, LOODSEN, SCHUREN, DROOGZOLDERS en meerdere GEBOUWEN, GRONDEN en ERVEN, voorzien van 40 vierkante, extra goede Looikuipen, benevens 40 ronde dito of Laafkuipen en nog drie gemetselde en drie houten Kalkkuipen en verder Toebehooren, met verschillende vrije In- en Uitgangen, den toegang gevende tot en van de verschillende Gebouwen, zoo als tot den grond der Leerlooijerij, Leertouwerij, Zouterij en meer dat daaraan annex is; alles almede aan de Vlamingstraat, in Wijk 4, N°. 169 en 166, te Delft voornoemd, en strekkende voor van de Straat Noordwaards op tot tegen anderen en ook tegen het Rietveld, alwaar dit Perceel almede, door eene eigene Poort, een vrijen In- en Uitgang heeft.

N°. 5. Een hecht en sterk HUIS en ERVE, nevens de opgemelde Leerlooijerij cum annexis, in Wijk 4, N°. 164.

N°. 6. Een dito HUIS en ERVE, aan het Rietveld, in Wijk 4, N°. 43, te Delft.

N°. 7. Een dito HUIS en ERVE, aldaar, in Wijk 4, N°. 42.

Allen breeder bij geaffigeerde Biljetten omschreven.

De veiling zal plaats hebben op Donderdag den 10den October 1850, des voormiddags ten elf ure,

En de finale verkoop zal geschieden op Donderdag den 17den October daaraanvolgende, des avonds ten zes ure;

Beiden in het Koffijhuis *het Gulde Vlies*, in de Papesteeg te Delft.

NB. Zullende alles te zien zijn drie dagen vóór de veiling, van des middags 12 tot des namiddags 2 ure; ten aanzien van het Perceel N°. 1 echter niet anders dan voorzien van een Toegang-Biljet, door den Notaris VERNÉE aftegeven.

Nadere informatiën zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris JACOBUS VERNÉE, te Delft voornoemd.

*** Het is den ondergeteekende, Uitgever van het

CHRISTELIJK ALBUM

gebleken, dat men, door dezer dagen verspreide Aankondigingen en Prospectussen van Werken onder bijna gelijkluidende Titels, in den waan gebragt kan worden, als of dit Tijdschrift niet langer zou worden uitgegeven of een anderen vorm zou aannemen. Hij acht zich daarom verpligt te betuigen, dat het

CHRISTELIJK ALBUM ONVERANDERD BLIJFT BESTAAN

en het geluk heeft, sinds jaren te zijn het meestgelezen **Stichtelijk Huisboek voor alle Standen.**

Haarlem, 4 *October* 1850. A. C. KRUSEMAN.

*** Door den Boekhandelaar K. FUHRI, te 's Gravenhage, *is op den eersten October* alom verzonden:

GÜTZLAFF'S GESCHIEDENIS VAN HET CHINESCHE RIJK,

VAN DE OUDSTE TIJDEN TOT OP DEN VREDE VAN NANKING.

Uitgegeven door **K. F. NEUMANN** en vertaald door **K. N. MEPPEN.** Met een Voorwoord en Slot van **Dr. GÜTZLAFF** voor deze Nederduitsche Uitgave; *benevens eene Kaart van China en het Portret van den Auteur.*

Eerste Aflevering. Prijs 90 Cents.

In deze eerste Aflevering bevindt zich reeds het **welgelijkend Portret** *van den beroemden Zendeling, door den Heer* **WAANDERS**, *met de uiterste zorg, naar eene Daguerreotype, op Steen gebragt. De volgende Afleveringen zullen spoedig het licht zien. Het geheel is in* tien *Afleveringen kompleet. Iedere Aflevering bevat zes vellen druks, in groot octavo formaat*

*** Men is voornemens om op Vrijdag den 11den October 1850, des namiddags ten 4 ure, ten huize van den Kastelein *C. Pelle*, in het Logement *de Doelen*, te Monnickendam, ten overstaan van den aldaar residerenden Notaris MEIJNARD CORNELIS MERENS, in het openbaar te verkoopen: Het HOL van het KOFSCHIP *MONNICKENDAM*, groot 80 Rogge-Lasten, liggende in de Haven te Monnickendam en aldaar voor de gegadigden te zien.

*** B. LANGERHUIZEN, J. B. PLAAT, H. J. DAMEN, W. H. A. CARP en A. LANGERHUIZEN, Makelaars, zullen op Maandag den 28sten October 1850, in *het O. Z. Heeren-Logement* te Amsterdam, door de Notarissen COMMELIN en WEYLAND doen verkoopen:

De kapitale, sedert vele jaren bestaande AZIJNMAKERIJ *DE DRIE BRAMEN*, met al de vaste en losse Gereedschappen, Kuipen en verdere Toestellen annex, WOON- en PAKHUIS en derzelver ERVEN, *te zamen in één koop*, staande op den hoek van de Laurier- en Baangrachten, N°. 974 en 975. Breeder bij Biljetten omschreven en te zien op vertoon van Toegang-Biljet, door een' der bovenstaande Makelaars onderteekend. De Bewijzen van Eigendom, de Veilconditiën en de Inventaris der Gereedschappen zullen in tijds ter inzage liggen ten Kantore van genoemden Notaris.

De Fabriek blijft inmiddels in volle werking en zullen de orders als naar gewoonte worden uitgevoerd.

*** De Boekhandelaar H. FRIJLINK, te Amsterdam, heeft heden uitgegeven en alom verzonden:

LIEF EN LEED

UIT HET LEVEN VAN EEN

SCHOOLMEESTER.

Naar het Hoogduitsch, van JEREMIAS GOTTHELF, door H. FRIJLINK.

2 Deelen compleet, et Vignet. Prijs *f* 5,90.

Gemelde Uitgever berigt tevens, dat de

GESCHIEDENIS DER NEDERLANDEN,

VAN DEN VROEGSTEN TOT

OP DEN TEGENWOORDIGE TIJD, DOOR

E. VAN DER MAATEN,

thans, op 3 à 4 Afleveringen na, welke spoedig zullen volgen, *geheel compleet* is. Afl. 1 — 22 ziet het licht, tegen den *buitengemeen goedkoopen prijs* van 30 Cents ieder. De Koopers *vóór de voltooijing* van dit Werk ontvangen *gratis* de 3 uitvoerige, niet gesteendrukte, maar *in koper gegraveerde* Kaarten, die den *koopers na de voltooijing* tegen *f* 1,50 berekend zullen worden.

*** H. LAGERWEIJ, te Dordrecht, heeft op den eersten dezer verzonden:

EUROPA.

Verzameling van In- en uitlandsche Lettervruchten, ter bevordering van Wereldkennis en aangenaam onderhoud.

Inhoudende: De DORPS-NOTARIS. Een Verhaal. — Het voorregt eener Europesche opvoeding. Door Dr. *W. R.* Baron *van Hoëvell.* Met eene Plaat. — ATHENAIS. Iets uit een Dagboek. — Hasenclevers Politicus. Met eene Plaat. — Eene ontbladerde Roos. Verteld door *Jack.* — Een Hoofdstuk uit het Dagboek van *Lodewijk Philips.*

Alom kan men zich, ook voor den volgenden jaargang, abonneren. Mede is door bovengenoemden heden alom verzonden:

DAGBOEK

VAN LODEWIJK PHILIPS,

GEWEZEN KONING DER FRANSCHEN.

Prijs *f* 3,30.

LODEWIJK PHILIPS, de man, wiens geheele leven eene aaneenschakeling der treffendste lotverwisselingen is geweest; de man, die de grenzen der menschelijke ellende en miskenning, der vorstelijke grootheid en bewondering, meer dan eens bereikt heeft, de man, wiens leven zoo vaak bloot gestaan heeft aan de stormen der elementen en aan het staal der moordenaars; die als Vorst geboren en als banneling, grijs van jaren gestorven is, zal immer eene belangrijke plaats in de geschiedenis der volken en der menschheid beslaan. In hem zal altijd als onwederlegbaar bewezen worden, dat God en niet de mensch regeert, en dat de wegen der Voorzienigheid niet de wegen der menschen zijn.

*** Bij W. VAN BOEKEREN, te Groningen, zal worden uitgegeven en alom te bekomen zijn:

DICHTREGELEN, bij de INWIJDING van het NIEUWE ACADEMIE-GEBOUW te *GRONINGEN*, op den 25sten September 1850, uitgesproken door Mr. H. A. SPANDAW. Prijs 40 Cts.

*** Bij A. C. KRUSEMAN, te Haarlem, komt van de pers:

VERSTROOIDE RIJMEN,

OUD EN NIEUW, VREEMD EN EIGEN,

VAN

J. J. A. GOEVERNEUR.

In Karton, met geïllustreerd Omslag. *f* 1,50.

*** J. D. SYBRANDI, te Amsterdam, geeft uit:

RECLAME

OF TERUGVORDERING IN ZAKEN VAN KOOPHANDEL.

In 12°. *f* –,40.

Een Boekje dat een ieder, die in Zaken is, te pas komt.

EENE OVERLANDREIS NAAR INDIE.

In gr. 8°. *f* –,40.

Eene Brochure, die, zoo wel om hare aangename als belangrijke beschrijving, hoe men eene Reis over land naar de Oost-Indiën maakt, zeer aan te bevelen is.

*** JOHs. ROEM, te Alkmaar, geeft uit en heeft alom verzonden:

I. VOOR LEESGEZELSCHAPPEN.

HET HUIS TE LAEGH OF DE WITTE WIJNEN. *Historisch-Romantische Schetsen*, 1600—1626; door J. KRABBENDAM Rz. 2 Deelen. Prijs *f* 6,50.

II. VOOR LIEFHEBBERS VAN VROLIJKE EN BLIJGEESTIGE LECTUUR.

HANS DE KRUIJER IN 'T VERHOOR EN IN HANDEL EN WANDEL. 2 Stukjes in één Omslag. Prijs *f* 1.

Van het *eerste* Stukje (DERDE DRUK) zijn geene *afzonderlijke* Ex. meer voorhanden; het tweede is mede overal te bekomen. *De voorraad is evenwel gering.*

*** Bij H. LAGERWEY, Boekhandelaar te Dordrecht, ziet op heden het licht:

DE HONDERD DAGEN.

DAGBOEK VAN 1815.

Door Lodewijk Philips, van Orleans, gewezen Koning der Franschen.

Prijs *f* 3,30.

*** **Belangrijke uitgaven door A. TER GUNNE, te Deventer.**

I. CAESAR BORGIA. Een geschiedk. Verhaal, door den Schrijver van *Whitefriars.* Uit het Engelsch, met eene Voorrede van Dr. *W. J. A. Jonckbloet.* 3 Dln., m. Vign. . . *f* 10,90.

Dit Werk behoort onbetwistbaar onder de belangrijkste, die in de laatste jaren het licht hebben gezien. Na hetgeen de Hooggeleerde Heer *Jonckbloet* hiervan in het Voorberigt zegt zal wel alle verdere aanbeveling overtollig zijn.

II. F. VON RAUMER, de Vereenigde-Staten van Noord-Amerika. Naar de nieuwste bronnen en berigten bij- en omgewerkt. 2 Dln., m. Vign. . . . . *f* 6,60.

Wie mogt twijfelen of dit Werk met regt *klassiek* mag genoemd worden leze de Recensie in het laatste nommer der *Vaderl. Letteroefeningen.* Voor Leesgezelschappen en ieder beschaafd mensch is het onmisbaar.

Voor Gymnasien, Instituten en Scholen:

I. J. C. BEIJER, beknopte Aardrijkskundige Beschrijving van het Koningrijk der Nederlanden en deszelfs Buitenlandsche Bezittingen. . . . . *f* –,40.

II. LEÇONS FRANÇAISES de littérature et de morale, ou choix de morceaux extraits des meilleurs auteurs français, avec une Préface de *D. Bomhoff Hz.* 1e partie, 2e édition. . . *f* –,80.

Idem id., 2e partie, 2e édition. . . . . . *f* –,60.

III. N. M. MELFORD, Engelsch Leesboek. Naar den 3den druk bewerkt door *D. Bomhoff Hz.* 1e stukje, 2e druk. . *f* –,40.

Idem id., 2e stukje. . . . . . . *f* –,75.

IV. LE TELLIER, Mythologie des commençants, d'après la 22e édition. . . . . *f* –,35.

V. TAALKUNDIG HANDBOEKJE, of Alphabetische Lijst van alle Nederduitsche Woorden, die wegens spelling of taalkundig gebruik aan eenige bedenking onderhevig zijn. . . *f* –,80.

Het veelvuldig gebruik, dat van deze Werkjes gemaakt wordt, pleit genoegzaam voor hunne waarde.

Van *Fleischauer's Aardrijkskunde*, in verband tot de Natuurlijke Historie, zoo wel als met den Handel en de Nijverheid aller Natiën, 2e uitgave, 1848 (461 pag. gr. 8°), blijft de prijs op *f* 1,25 bepaald, ten einde het gebruik *algemeen* te maken.

Te Haarlem, bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN.